

skulde have Sæde, vilde det ret naturligt kunne gaa saaledes, at Kommissionens Arbejde trak i Langdrag, saa at der ikke vilde kunne ventes at komme noget ud af den Sag foreløbig.

Og der synes at være saa meget mindre Grund til at gaa til en Kommission, som den højtærede Finansminister efter sine Udtalelser ved Finanslovens Behandling syntes at være ret klar over disse Forhold. Jeg skal tillade mig at citere nogle faa Linier af, hvad den højtærede Minister udtalte. Han siger Sp. 1187 i Rigsdagstidende for indeværende Samling: „Man har dels lokket dem“ — det er de bornholmske Arvefæstehusmænd — „til at tage Lodderne til en forholdsvis høj Fæsteafgift ved at love dem i de første 3 Aar Frihed for Fæsteafgiften og saa lade Fæsteafgiften stige efter en vis Skala i 9 Aar derefter, dels ved at true dem dertil ved at sige, at hvis de ikke toge disse Udmærkslodder paa de Betingelser, man bød dem, kunde de ikke faa ordnet deres Forhold med Hensyn til de egentlige Marklodder, som de havde.“ Denne Udtalelse synes jeg er meget betegnende. Den højtærede Minister siger, at man har lokket dem til at tage disse Udmærkslodder, men naar det ikke har kunnet hjælpe, har man truet dem, det vil med andre Ord sige, man har lokket dem til at tage mod noget paa de Betingelser, som Staten bød, og truet dem med, at hvis de ikke vilde gaa ind herpaa, kunde de heller ikke faa ordnet deres Forhold med Hensyn til de øvrige tillagte Lodder, som de vare i Besiddelse af. Men naar det er Tilfældet — og det have vi jo ingen Grund til at tvivle om, naar den højtærede Minister siger det —, at Staten har truet og lokket Folk til at overtage Jorder og betale den Afgift, som Staten fandt for godt at fastsætte, da forekommer det mig, at Forholdet er af en saadan Beskaffenhed, at disse Husmænd have et rimeligt Krav paa, at denne Sag tages op til fornyet Behandling.

I et Andragende, som de bornholmske Husmænd indsendte til Rigsdagen for 2—3 Aar siden, oplyse de, at en Ejendom i Klemensker Sogn, som der var paalagt en Afgift af 6 Tdr. Havre i Arvefæsteafgift, maatte Staten overtage, og da Staten skulde sælge Ejendommen, kunde den ikke ud-

bringe den til mere end 225 Kr. Det synes hermed bevist, at i hvert Tilfælde for denne Ejendoms Vedkommende har det været en ganske urimelig høj Afgift, der har været paalagt den Mand, der har været Ejer af disse Jorder. Og selv om den Nedsættelse, som de 2 ærede bornholmske Rigsdagsmænd have foreslaaet, blev anvendt paa denne Ejendom her — jeg forudsætter, at det er en Ejendom med tillagte Jorder —, vilde det kun betyde, at de 6 Tdr. Havre bleve at nedsætte med $\frac{7}{25}$, eller at der skulde svares $4\frac{8}{25}$ Tdr. Havre, hvilket endda maatte kaldes en meget høj Afgift.

Lovforslaget er jo kun af ringe Omfang, og det indeholder jo slet ingen Oplysninger om selve Sagen, men det er maaske heller ikke nødvendigt, idet saadanne Oplysninger jo ere givne af den ærede Ordfører ved Finanslovens 1ste Behandling. Jeg tror, at man derigennem har et godt Materiale til at kunne sætte sig ind i denne Sag. Skulde jeg bebrejde den ærede Ordfører og hans Medforslagsstiller noget, skulde det være det, at de ikke ere komne frem med denne Sag før. Det glæder mig, at de have fulgt det Raad, jeg gav dem ved Finanslovens 1ste Behandling, ikke at faa denne Sag henvist til en Kommission, hvorved den maaske kunde trække i Langdrag i det uendelige. Jeg sagde den Gang, at det var bedre at se at faa Sagen ordnet i denne Rigsdags-samling gennem et Lovforslag, og jeg havde derfor ventet, at de to Forslagsstillere vare komne frem med denne Sag før. Det er jo rigtignok i den ellefte Time, at de nu komme med Sagen. Rigsdagssamlingen varer maaske ikke ud over denne Maaned, og derfor kan det maaske blive vanskeligt at faa Sagen ordnet i indeværende Samling, og da Lovforslaget ikke er større, kunde det ikke have taget saa lang Tid at udarbejde det.

Saa vidt mig bekendt have disse paa-gældende Arvefæstehusmænd paa Bornholm i denne Rigsdagssamling indsendt et Andragende til den højtærede Finansminister. Det er et Andragende, som vi Rigsdagsmænd ikke have haft Lejlighed til at se; det kunde naturligvis have sin Interesse under Sagens videre Gang at se det, idet jeg gaar ud fra, at der i Andragendet